

Försäkringsförmedlingsmarknadens
Disciplinnämnd

Dnr 2017-14
2018-05-29

BESLUT 2018:8

Bakgrund

Ärendet

InsureSec AB (InsureSec) har i anmälan av den 6 december 2017 vänt sig till Försäkringsförmedlingsmarknadens Disciplinnämnd (Disciplinnämnden) med en begäran om disciplinär åtgärd mot en försäkringsförmedlare (Förmedlaren).

InsureSecs anmälan

Förmedlarbolaget, i vilket Förmedlaren är anställd försäkringsförmedlare, VD, samt ordinarie styrelseledamot, stämdes av Konsumentombudsmannen i Patent- och marknadsdomstolen. Stämmingsansökan föranledde InsureSec att vända sig till Disciplinnämnden med en begäran om disciplinär åtgärd mot Förmedlaren.

Till stöd för sin begäran anför InsureSec bl.a. följande. Förmedlaren beviljades registrering i InsureSecs register och accepterade avtalet mellan försäkringsförmedlare och InsureSec AB den 23 december 2013. Den 7 januari 2016 uppdaterades InsureSecs avtal. Förmedlaren har tagit del av detta avtal samt tillhörande regelverk (Regelverket).

Förmedlarbolaget har enligt Konsumentombudsmannens stämningansökan vid telefonförsäljning av premiepensionstjänst till konsument gett intryck av att företaget ingår muntligt avtal med konsumenten, utan att iaktta reglerna om anbudsaccept. Den felaktiga informationen har vilselett konsumenten som påverkats i sin förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut. Vidare har bolaget krävt betalning för premiepensionstjänst utan föregående giltig beställning från konsumenten. Genom att bolaget inte iakttagit reglerna om skriftlig anbudsaccept för premiepensionstjänst, har inte ett giltigt avtal funnits till grund för faktureringen. En sådan marknadsföringsåtgärd är under alla förhållanden otillbörlig. Överträdelserna har enligt Konsumentombudsmannen begåtts uppsåtligen eller av oaktsamhet och varit av allvarlig art.

InsureSecs bedömning är att Konsumentombudsmannens kritik är allvarlig och att Förmedlarbolagets agerande inte är förenligt med god försäkringsförmedlingssed, varför det finns skäl att meddela Förmedlaren, i egenskap av anställd försäkringsförmedlare, VD samt ordinarie styrelseledamot, en disciplinär påföljd.

Yttranden från Förmedlaren

Förmedlaren har i yttranden till Disciplinnämnden den 19 januari och den 29 mars 2018 bl.a. anfört följande.

Förmedlaren bestrider de anmärkningar som InsureSec har riktat mot Förmedlaren. De handlingar som är aktuella i anmälan till Disciplinnämnden utgör inte försäkringsförmedling, varför handlingarna inte omfattas av kravet på god försäkringsförmedlingssed. Även om Disciplinnämnden skulle finna att handlingarna omfattas av kravet på god försäkringsförmedlingssed innebär handlingarna inte att Förmedlaren har underlåtit att iaktta god försäkringsförmedlingssed. Om Disciplinnämnden skulle finna att Förmedlaren har underlåtit att iaktta god försäkringsförmedlingssed föreligger sådana förmildrande omständigheter att Disciplinnämnden ska underlåta att meddela en disciplinär påföljd.

Förmedlarbolaget har inte förmedlat någon premiepensionstjänst eller förmedlat försäkringar, utan detta har skötts av samarbetspartners. Konsumentombudsmannen har dock varit av en annan uppfattning. Förmedlarbolaget har bestridit vad Konsumentombudsmannen anfört i stämningansökan och har därefter enbart på grund av processekonomiska och tidsmässiga skäl valt att medge talan.

Att låta Regelverket vara tillämpligt för all verksamhet i ett bolag eller för all verksamhet som en förmedlare bedriver skulle innebära att Regelverket ges en för vidsträckt tolkning och ett alltför vidsträckt tillämpningsområde. Endast sådant agerande som innebär förmedling av försäkringar eller agerande som är närliggande eller har samband med förmedling av försäkringar omfattas av Regelverket. Förmedlarbolaget har visserligen tillstånd för försäkringsförmedling, men bolaget har inte

bedrivit någon sådan verksamhet som anges i 1 kap. 1 § andra stycket lagen (2005:405) om försäkringsförmedling. Det agerande som ligger till grund för InsureSecs anmälan ska, jämlikt 8 § i Stadgarna för Disciplinnämnden, varken bedömas enligt lagen om försäkringsförmedling eller enligt Regelverket.

Varje avsteg från god försäkringsförmedlingssed kan inte medföra att ett agerande är oförenligt med god försäkringsförmedlingssed. På grundval av endast tre individuella anmälningar som inkommit under januari och februari 2017 är det inte möjligt att dra slutsatsen att Förmedlarbolaget i sin marknadsföring har åsidosatt god försäkringsförmedlingssed.

Förmedlarbolaget har ändrat sina rutiner. Enligt de nya rutinerna krävs numera alltid att de allmänna villkoren för tjänsten ska signeras av konsumenten. Förmedlaren har utträtt ur bolagets styrelse och avregistrerats som VD i bolaget. Förmedlaren har även avregistrerat sig som försäkringsförmedlare för Förmedlarbolaget hos Finansinspektionen.

Patent- och marknadsdomstolens avgörande

Patent- och marknadsdomstolen har bifallit Konsumentombudsmannens yrkanden avseende förbud och åläggande och förbjudit Förmedlarbolaget, vid vite av 1 000 000 kr, att vid telefonförsäljning av premiepensionstjänst ge intryck av att avtal ingås utan att konsumenten skriftligen accepterar bolagets anbud samt förbjudit bolaget, vid vite av 1 000 000 kr, att vid marknadsföring av premiepensionstjänst kräva betalning för en tjänst som konsumenten inte har beställt. Domstolen har vidare ålagt bolaget vid vite av 1 000 000 kr att vid telefonförsäljning av premiepensionstjänst informera konsumenten om att avtal ingås när konsumenten skriftligen accepterar bolagets anbud. Domstolen har också förpliktat bolaget att utge marknadsstörningsavgift med 400 000 kr.

Disciplinnämndens bedömning

Tillämpliga regler

Enligt Regelverket punkt 3.1 och 3.2 ska Förmedlaren följa de lagar och andra författningar som gäller för verksamheten eller som i övrigt är relevanta för försäkringsförmedlare, samt följa god försäkringsförmedlingssed.

I 3 kap. 4 a § första stycket lag (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler (distansavtalslagen) stadgas att vid telefonförsäljning av förvaltningstjänst eller rådgivningstjänst som avser premiepension ingås ett avtal genom att konsumenten skriftligen accepterar näringsidkarens

anbud. Av andra stycket, samma paragraf, framgår att ett avtal som inte har ingåtts skriftligen är ogiltigt. Av tredje stycket följer att näringsidkaren i rimlig tid innan ett avtal ingås ska ge konsumenten viss information. Av informationen ska innebörden av att konsumenten inte skriftligen accepterar näringsidkarens anbud framgå. Avtalsvillkoren ska vidare ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Enligt 10 § marknadsföringslagen 2008:486 ("MFL") får en näringsidkare vid marknadsföring inte använda sig av felaktiga påståenden eller andra framställningar som är vilseledande i fråga om näringsidkarens egen eller någon annans näringsverksamhet. Av 10 § tredje stycket MFL framgår att en näringsidkare inte heller får utelämna väsentlig information i marknadsföringen av sin egen eller någon annans näringsverksamhet. Med vilseledande utlämnande avses även sådana fall när den väsentliga informationen ges på ett oklart, obegripligt, tvetydigt eller annat olämpligt sätt. Marknadsföring som är vilseledande enligt 10 § MFL är enligt 8 § MFL att anse som otillbörlig om den påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut.

Disciplinnämndens skäl

Förmedlaren har anfört att Förmedlarbolaget har anfört att bolaget enbart på grund av processekonomiska och tidsmässiga skäl valt att medge Konsumentombudsmannens talan i Patent- och marknadsdomstolen samt att målet endast handlar om tre anmälningar som kommit in under januari och februari 2017. Som domstolen konstaterar i sina domskäl är dock målet av indispositiv karaktär, vilket innebär att domstolen har gjort en självständig prövning av om den påtalade marknadsföringen är att anse som otillbörlig på det sätt som Konsumentombudsmannen gjort gällande. Förmedlarbolaget har i målet medgett de faktiska omständigheterna, dvs. att bolaget krävt betalning av konsumenterna trots att ett giltigt avtal inte har funnits.

Förmedlaren har vidare anfört att det skulle innebära att Regelverket ges en för vidsträckt tolkning och ett alltför vidsträckt tillämpningsområde om man lät Regelverket vara tillämpligt för all verksamhet i ett bolag eller för all verksamhet som en förmedlare bedriver. Disciplinnämnden har i sitt Uttalande 2014:1 bl.a. uttalat att syftet med kravet på god försäkringsförmedlingssed bl.a. är att upprätthålla allmänhetens förtroende för branschen. Enligt InsureSecs regelverk omfattar kravet på god försäkringsförmedlingssed därför även ageranden som inte utgör försäkringsförmedling, så länge agerandet faller inom ett område som allmänheten kan ha fog för att uppfatta som närliggande till eller ha samband med försäkringsförmedling. Enligt Disciplinnämndens mening är telefonförsäljning av premiepensionstjänst en sådan verksamhet som allmänheten har fog för att uppfatta som närliggande till eller ha samband med försäkringsförmedling.

Disciplinnämnden konstaterar att telefonförsäljningen skett via samarbetspartners till Förmedlarbolaget. Av 7 kap. 1 § Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2005:1) om styrning och kontroll av finansiella

företag följer att ett företag kan lägga ut verksamhet till en uppdragstagare utanför företaget, såväl inom som utom den egna koncernen eller företagsgruppen. Styrelsen och VD:n i det finansiella företaget ansvarar dock alltid för den verksamhet som läggs ut (se även Disciplinnämndens beslut 2016:7). Marknadsdomstolen har vidare i rättsfallet MD 2011:15 uttalat att en näringsidkare inte kan undgå eller minska sitt ansvar enligt marknadsföringslagen genom att lägga ut aktiviteter på uppdrag. I likhet med Patent- och marknadsdomstolen finner Disciplinnämnden att vad som förevarit i den utlagda verksamheten därför ska läggas bolaget till last. Vidare finner Disciplinnämnden att Förmedlaren i egenskap av ordinarie styrelseledamot och verkställande direktör i bolaget har kunnat utöva kontroll över den utlagda verksamheten och i egenskap av bolagets företrädare haft ansvaret för den (FFFS 2005:1 2 kap. 1 och 4 §§).

Disciplinnämnden delar Patent- och marknadsdomstolens bedömning vad gäller de överträdelser som Förmedlarbolaget gjort sig skyldigt till. Det är mot denna bakgrund Disciplinnämndens uppfattning att förfarandet inneburit ett allvarligt åsidosättande av god försäkringsförmedlingssed. Enligt Disciplinnämndens mening är åsidosättandet så pass allvarligt att det finns grund för uteslutning. Att Förmedlaren har utträtt ur bolagets styrelse och avregistrerats som VD i bolaget samt avregistrerat sig som försäkringsförmedlare för Förmedlarbolaget hos Finansinspektionen ändrar inte Disciplinnämndens bedömning.

Beslut

Förmedlaren utesluts ur InsureSecs register.

Försäkringsförmedlingsmarknadens Disciplinnämnd

Per Johan Eckerberg

Ordförande

Beslut i detta ärende har fattats av ledamöterna Per Johan Eckerberg (ordförande), Dan Öwerström, Carl Johan Rundquist och Kaj Larsén (referent). Föredragande har varit Henning Holmberg.